

ROZHODNUTIE

Odvolací disciplinárny senát, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Františka Ševčoviča a členov: JUDr. Zoltána Ludika, JUDr. Ivana Roháča, JUDr. Ivana Syrového PhD., JUDr. Antónie Kandravej v disciplinárnej veci vedenej proti **JUDr. Š. H.**, predsedovi senátu N. S. S. R., na neverejnom zasadnutí konanom dňa **02. decembra 2016**, o odvolaní predsedníčky Súdnej rady Slovenskej republiky proti rozhodnutiu disciplinárneho senátu, sp. zn. 3 Ds 8/2015, zo dňa 13. mája 2016 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov napadnuté rozhodnutie *zrušuje* a vec *vracia* disciplinárnemu senátu na nové prejednanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový disciplinárny senát rozhodnutím sp. zn. 3 Ds 8/2015, zo dňa 13. mája 2016 JUDr. Š. H., predsedu senátu N. S. S. R., podľa § 129 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **oslobodil** spod návrhu na začatie disciplinárneho konania predsedníčky Súdnej rady Slovenskej republiky zo dňa 21. decembra 2015, ktorý mu kládol za vinu disciplinárne previnenie podľa ust. § 116 ods. 1 písm. a/ zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a

prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorého sa mal dopustiť tak,

ž e

v bezprostrednej reakcii po návšteve prezidenta Slovenskej republiky (ďalej aj „prezident“) A. K. na N. S. S. R., ktorá sa uskutočnila 08. septembra 2015, v reakcii na predsedníčkou N. S. S. R. JUDr. D. Š. avizované zvolanie rokovania trestnoprávneho kolégia pre zástupcov médií, uviedol pre médiá na adresu predsedníčky N. S. S. R. JUDr. D. Š.:

„Pani Š. sa riadi podľa verejnej mienky a podľa politikov. Svojím spôsobom je to chudera. Hovorím Vám, za chvíľu sa môže stať, že skončí na psychiatrii. A potom mňa z toho budú obviňovať. Ale ja za to nemôžem.“

pretože sa disciplinárneho previnenia nedopustil.

Protí tomuto rozhodnutiu predsedníčka Súdnej rady Slovenskej republiky podala v zákonnej lehote odvolanie, ktoré aj písomne odôvodnila. V dôvodoch svojho odvolania namietala, že vo veci bolo nariadené ústne pojednávanie 10. mája 2016, na ktorom disciplinárny senát konal v neprítomnosti navrhovateľky. Následne disciplinárny senát nepripustil počas ústneho pojednávania zastupovanie zvoleným advokátom JUDr. J. H.. Disciplinárny senát analogicky vychádzal z Trestného poriadku (§ 150 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich), v zmysle ktorého obžalobu podáva a pred súdom zastupuje zásadne jeden dozorujúci prokurátor (§ 230 a nasl. Trestného poriadku) zatiaľ, čo obžalovaný má právo zvoliť si obhajcu, resp. zvoliť si viacerých obhajcov (§ 39 Trestného poriadku). Tento postup disciplinárneho senátu na ústnom pojednávaní nepovažuje za správny. Poukázala na čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 20 ods. 1 Zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v platnom znení a § 120 ods. 2 písm. b) Zákona o sudcoch a prísediacich a na súdne rozhodnutia českých a slovenských súdov. Uviedla, že týmto postupom disciplinárneho senátu jej bolo ako navrhovateľke nedovolené upreté realizovať právo vyplývajúce z čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a zároveň bola porušená zásada kontradiktórnosti disciplinárneho konania, a teda podľa jej názoru disciplinárny senát sa v konaní dopustil takej procesnej vady, ktorá mala za následok nezákonnosť rozhodnutia.

Navrhovateľka v ďalšom poukázala na základné povinnosti sudcu vymedzené § 30 ods. 1, ods. 2 písm. a/ a písm. g/ zákona o sudcoch a prísediacich a namietala, že disciplinárny senát sa nesprávne a nedostatočne vysporiadal s posúdením základných povinností sudcu vo vzťahu k disciplinárne stíhanému sudcovi JUDr. Š. H.. Konštatovala, že záver disciplinárneho senátu je v časti, ktorá sa týka zavinenia, nesprávny. Pri posúdení subjektívnej stránky konania sudcu uviedla, že na disciplinárnu zodpovednosť za disciplinárne zavinenie podľa § 116 ods. 1 písm. a/ postačuje akákoľvek forma zavinenia, či len zavinenie z nedbanlivosti a v rámci neho hoci len nevedomá nedbanlivosť. Navrhovateľka zastáva názor, že výrok, ktorého sa dopustil disciplinárne stíhaný sudca, ohrozuje dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov; rovnako porušuje povinnosť sudcu presadzovať a obhajovať dobrú povest' súdnictva, pričom si nevie predstaviť hrubší útok proti základom nezávislosti a nestrannosti všeobecného súdnictva, zvlášť N. S.. Poukázala na to, že závery disciplinárneho senátu nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a sú v prevažnej väčšine arbitrárne, sčasti aj nezrozumiteľné, a preto ani nepreskúmateľné. V ostatnom poukázala na obsah návrhu na začatie disciplinárneho konania. Navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť a rozhodnúť vo veci alebo vec vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie.

Na základe uvedeného odvolania odvolací disciplinárny súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozhodnutia prvostupňového disciplinárneho súdu, proti ktorým odvolateľka podala odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že podané odvolanie je dôvodné, pričom primárnym pre tento záver je nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov i samotná jeho predčasnosť.

Podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na ustanovenie § 150 ods.2 zák. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera, a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov, a akými právnymi úvahami sa spravoval,

keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Citované zákonné ustanovenie treba chápať aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie a vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok *Garcia Ruiz vs. Španielsko* z 21. januára 1999) tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. *Georiadis vs. Grécko* z 29. mája 1997). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

K správnym a úplným skutkovým zisteniam dôjde súd len vtedy, keď vykoná nielen všetky dosiahnuteľné dôkazy, ale ich tiež tak v jednotlivostiach, ako aj v súhrne správne zhodnotí. Zhodnotenie dôkazov musí súd vykonávať tak, že zväží všetky okolnosti jednotlivito i v ich súhrne. Aby súd mohol dôkaz spoľahlivo zhodnotiť, musí vziať do úvahy aj ostatné dôkazy, posúdiť prípadné rozpory medzi nimi, skúmať, prečo k nim dochádza a len tak môže získať bezpečný základ pre skutkové zistenia a pre záver o vine.

Odvolací disciplinárny senát osobitne poukazuje na námietku navrhovateľky smerujúcu k procesnému postupu prvostupňového disciplinárneho senátu, ktorý na ústnom pojednávaní neumožnil rovnocenné postavenie splnomocneného zástupcu navrhovateľky.

Zo zápisnice o ústnom pojednávaní zo dňa 10. mája 2016 vyplýva, že prvostupňový disciplinárny senát konal v neprítomnosti navrhovateľky, pričom nepripustil zvoleného právneho zástupcu navrhovateľky JUDr. J. H., advokáta do konania, prerušil ústne pojednávanie za účelom porady senátu. Po porade senátu bolo vyhlásené uznesenie, kde zo zápisnice o ústnom pojednávaní vyplýva, že senát bude pojednávať v neprítomnosti navrhovateľky a jej právneho zástupcu. Na to právny zástupca disciplinárne stíhaného sudcu uviedol, že disciplinárny senát má dostatok možnosti na to, aby opätovne predvolal predsedníčku Súdnej rady SR, ktorá by predniesla návrh na disciplinárne konanie. Predseda senátu opätovne prerušil ústne pojednávanie za účelom rozhodnutia o návrhu vznesenom disciplinárne prejednávanej sudcom a jeho právnym zástupcom a následne vyhlásil opatrenie, že disciplinárny senát aj návrh prednesený právnym zástupcom na prerušenie konania zamietá a v zmysle § 127 ods. 2 statusového zákona predseda senátu predniesol návrh na disciplinárne konanie zo dňa 21.12.2015 podaný predsedníčkou Súdnej rady SR.

V dôvodoch rozhodnutia disciplinárny senát analogicky vychádzal z Trestného poriadku (§ 152 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), v zmysle ktorého obžalobu podáva a pred súdom zastupuje zásadne jeden dozorujúci prokurátor (§ 230 a nasl. Trestného poriadku), zatiaľ čo obžalovaný má právo zvoliť si obhajcu, resp. zvoliť si viacerých obhajcov (§ 39 Trestného poriadku).

Odôvodnenie popísaného procesného postupu prvostupňového disciplinárneho senátu, v rámci ktorého poukazuje a argumentuje ustanoveniami Trestného poriadku so záverom, podľa ktorého „...obžalobu podáva a pred súdom zastupuje zásadne jeden (dozorujúci) prokurátor...“, neobstojí.

V prvom rade odvolací disciplinárny senát poukazuje na to, že pojem „prokurátor“ v Trestnom poriadku označuje stranu v konaní pred súdom (§ 10 ods. 11, veta druhá Trestného poriadku) a nie je vyjadrením počtu prokurátorov konajúcich pred súdom. Žiaden všeobecne záväzný právny predpis ani iný právny predpis nižšej právnej sily, vrátane

interných predpisov v rezorte Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, neurčuje počet prokurátorov, ktorí môžu v tej-ktorej veci vykonávať procesné úkony v konaní pred súdom. Naviac odvolací disciplinárny senát zvyrazňuje, že realizácia práva navrhovateľa na právnu pomoc je zároveň výrazom kontradiktórnosti disciplinárneho konania podľa § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Z uvedeného teda vyplýva, že postupom prvostupňového disciplinárneho senátu bola porušená aj zásada kontradiktórnosti konania, nakoľko navrhovateľovi ako strane konania bolo postupom senátu znemožnené reagovať na obsah vyjadrení obvineného a predložiť vlastné argumenty konajúcemu súdu. Tým, že disciplinárny senát nepripustil zvoleného právneho zástupcu JUDr. J. H., advokáta, do konania, bolo navrhovateľke nedovolené upreté realizovať právo vyplývajúce z článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, zároveň bola porušená zásada kontradiktórnosti disciplinárneho konania, a teda disciplinárny senát sa v konaní dopustil takej procesnej vady, ktorá mala za následok nezákonnosť rozhodnutia.

Je pravdou, že predsedníčka Súdnej rady SR JUDr. J. B. dňa 10.05.2016 splnomocnila advokáta JUDr. J. H., A., B., aby ju obhajoval vo všetkých právnych veciach, zastupoval, aby vykonával všetky úkony, prijímal doručovania písomnosti, podával návrhy, žiadosti, uzavieral zmluvy v disciplinárnej veci JUDr. Š. H., sudcu N. S. S. R. – 3 Ds 8/2015. Ďalej súhlasí, aby si splnomocnený advokát ustanovil za seba iného advokáta alebo aby splnomocnil advokátskeho koncipienta. JUDr. J. H. je aj členom Súdnej rady Slovenskej republiky. Senát sa nezaoberal otázkou, či navrhovateľku môže zastupovať JUDr. J. H. ako člen Súdnej rady Slovenskej republiky alebo ako advokát na základe udeleného plnomocenstva.

V novom konaní sa bude musieť prvostupňový disciplinárny senát vysporiadať s touto otázkou, a to tým spôsobom, že na ústnom pojednávaní bude ako navrhovateľka vystupovať JUDr. J. B. alebo ňou splnomocnený člen Súdnej rady Slovenskej republiky, buď JUDr. J. H. alebo iný člen Súdnej rady Slovenskej republiky, **a nie advokát splnomocnený na základe Zákona o advokácii**. Odvolací disciplinárny senát má za to, že prvostupňový disciplinárny senát nemal pojednávať v neprítomnosti navrhovateľky. Pokiaľ opätovne nastane situácia, že navrhovateľka – predsedníčka Súdnej rady Slovenskej republiky sa dá zastupovať na ústnom pojednávaní iným členom Súdnej rady Slovenskej republiky, je

potrebné udeliť poverenie na jej zastupovanie členom Súdnej rady Slovenskej republiky a nie advokátom, ako v tomto prípade.

Námietka JUDr. Š. H., že „nie je možné, aby návrh podával ten, kto tvorí disciplinárny súd, čiže predsedníčka Súdnej rady Slovenskej republiky“ je neopodstatnená s poukazom na ust. § 3b písm. d/ zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky, podľa ktorého „*pri výkone pôsobnosti podľa čl. 141a ods. 5 písm. i) Ústavy Slovenskej republiky súdna rada môže navrhnúť predsedovi súdnej rady podať návrh na začatie disciplinárneho konania*“. V danom prípade Kancelárii Súdnej rady Slovenskej republiky bol dňa 21. októbra 2015 doručený podnet JUDr. E. B., PhD., členky Súdnej rady Slovenskej republiky, na začatie disciplinárneho konania voči sudcovi a predsedovi senátu N. S. S. R. JUDr. Š. H., ktorý súdna rada prerokovala na zasadnutí dňa 17. decembra 2015. Navrhovateľka sa ako subjekt oprávnený na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania podľa § 120 ods. 2 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov stotožnila s názorom predkladateľky podnetu.

Odvolací disciplinárny senát zároveň konštatuje, že prvostupňový disciplinárny senát sa nezaoberal nielen otázkou premlčania, ktorú namietal disciplinárne stíhaný sudca, ale ani návrhom právneho zástupcu disciplinárne stíhaného sudcu, ktorým navrhol disciplinárnemu senátu, aby zväžil osobné predvolanie a vypočutie JUDr. D. Š. – predsedníčky N. S. SR s odôvodnením, že senát by si mal vypočuť ako ona pociťovala a vnímala výroky zo strany JUDr. Š. H., pretože senát by sa mal zaoberať aj príčinnou súvislosťou toho inkriminovaného výroku, ako aj okolností a skutočností, ktoré podľa názoru právneho zástupcu zákonite vyvolali.

Tento návrh právneho zástupcu disciplinárne stíhaného sudcu súvisí s ust. § 124 ods. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a je preto potrebné, aby prvostupňový disciplinárny senát predvolal a vypočul poškodenú JUDr. D. Š. – predsedníčku N. S. S. R., ako ona vnímala výroky zo strany disciplinárne stíhaného sudcu voči jej osobe ako dlhodobej spolupracovníčky JUDr. Š. H..

Odvolací disciplinárny senát v tejto súvislosti poukazuje na výrok disciplinárne stíhaného sudcu JUDr. Š. H., ktorý v závere ústneho pojednávania disciplinárneho senátu dňa 10. mája 2016 výslovne uviedol: „Ešte raz sa ospravedlňujem za tie emocionálne výroky, ale aj ja som šikanovaný“. Týmto postojom vo vzťahu ku poškodenej by sa mal podrobnejšie zaoberať prvostupňový disciplinárny senát na ústnom pojednávaní po vyjadrení samotnej poškodenej k inkriminovanému výroku JUDr. Š. H..

Odvolací disciplinárny senát poznamenáva, že zápisnica o ústnom pojednávaní neobsahuje vyjadrenie na právo posledného slova disciplinárne stíhaného sudcu, ktoré umožňuje disciplinárne stíhanému sudcovi, aby v záujme čo najširšieho uplatnenia práva na obhajobu prehovoril ako posledný bezprostredne po prednesení záverečných rečí všetkých procesných strán a musí mu byť dané právo posledného slova a jeho doslovné znenie ako posledné slovo zaznamenať v zápisnici o pojednávaní. Zákonodarca oddeľuje od záverečných rečí v závere hlavného pojednávania aj právo posledného slova a v Trestnom poriadku to zvyrazňuje aj samostatným paragrafovým ustanovením, čím toto právo prísne povyšuje na právo samostatné (§ 275 Trestného poriadku). Podľa § 127 ods. 7 statusového zákona, po skončení dokazovania sa môže k veci vyjadriť ten, kto návrh podal, poškodený, prípadne jeho zástupca alebo opatrovník, obhajca a sudca, proti ktorému sa disciplinárne konanie vedie. Sudcovi, proti ktorému sa disciplinárne konanie vedie, patrí vždy posledné slovo. Toto posledné slovo absentuje v zápisnici o pojednávaní, absentuje tu aj vyjadrenie toho, kto návrh podal, prípadne jeho zástupcu, lebo do konania nebol pripustený, čo sú vážne procesné vady, ktoré odvolací disciplinárny senát odstrániť nemôže.

Až po odstránení uvádzaných procesných pochybení a po doplnení dokazovania v naznačenom smere, ako i vykonaní ďalších dôkazov, ktoré sa budú javiť vo veci potrebnými, bude možné o návrhu predsedníčky Súdnej rady rozhodnúť zákonným spôsobom.

To boli dôvody, pre ktoré disciplinárny odvolací senát rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, dňa 02. decembra 2016

JUDr. František Š e v č o v i č , v. r.
predseda odvolacieho disciplinárneho senátu

Vypracoval: JUDr. Ivan Roháč

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová